

Sygn. akt I ACa 1374/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik
Sędziowie:	<u>SSA Piotr Rusin</u> SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko Powiatowi (...)

przy interwencji ubocznej po stronie pozwanego Gminy O.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 12 września 2012 r. sygn. akt I C 1186/11

oddala apelację i zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt I ACa 1374/12

UZASADNIENIE

Powódka R. K. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Powiatu (...) kwoty 77.682,05 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. dnia 30 kwietnia 2001 r.

Żądanie pozwu poparła twierdzenie, że w dniu 23 stycznia 2010 r. po opuszczeniu autobusu na przystanku MPK przy Al.(...) II w O. poślizgnęła się na nieodśnieżonej i oblodzonej nawierzchni zatoczki i upadła. Odczuła silny ból lewej nogi i po przewiezieniu na Oddział Ratunkowy miejscowego Szpitala stwierdzono u niej trójkostkowe złamanie podudzia lewego z podwinięciem stopy do tyłu. Będąc w szoku nie wyraziła zgody na zabieg i początkowo była leczona w poradni ortopedycznej, gdzie jednak stwierdzono konieczność operacji i po przyjęciu w dniu 31 stycznia 2010 r. była operowana w Szpitalu w O. , gdzie przeprowadzono repozycję krwawą złamania i zespolenie metalem. Złamana

noga została usztywniona opatrunkiem gipsowym , zalecono chodzenie o kulach bez obciążania operowanej kończyny. Konieczna była codzienna zmiana opatrunków i przyjmowanie zastrzyków przeciwzakrzepowych. Powódka podała , że utrzymuje się u niej ból pooperacyjny, co pociąga za sobą konieczność przyjmowania leków przeciwbólowych, powodujących zakłócenia snu i pogorszenie ogólnej kondycji. Doznany w wypadku uraz przyczynił się do rozwoju osteoporozy elementów kostnych stopy i dystalnego odcinka podudzia o charakterze pourazowego zespołu (...) oraz zmian zwyrodnieniowych w stawie skokowym górnym i dolnym. W związku z leczeniem powódka poniosła wydatki na zakup leków w kwocie 903,55 zł., koszty przejazdu do placówek medycznych w wysokości 53,50 zł., a także koszty codziennej zmiany opatrunków i wykonania zastrzyków przeciwzakrzepowych w kwocie 1.725 zł. Długotrwała choroba sprawiła , że rozwiązano z nią umowę o pracę na podstawie art. 53 & 1 k.p.Tytułem

zadośćuczynienia za krzywdę moralną i ból fizyczny powódka domaga się zasądzenia kwoty 75.000 zł. Miejsce, w którym doszło do upadku znajduje się w obrębie drogi powiatowej, nad którą zarząd sprawuje pozwany zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r.

o drogach publicznych , stąd jego jego odpowiedzialność w świetle art. 20 ust. 4 tej ustawy

1 art. 415 k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu zarzucając, że uchwałą nr. (...) z dnia 9 listopada 2007 r. Rada Powiatu powierzyła zimowe utrzymanie dróg powiatowych na terenie Gminy O. tej Gminie zgodnie z zawartym porozumieniem , autobus z którego wysiadła powódka nie miał prawa zatrzymać się w tym miejscu , gdyż przewoźnik nie posiadał wymaganego zezwolenia, powódka zwlekała z wyrażeniem zgody na poddanie się zabiegowi, co być może zaważyło ujemnie na jej procesie leczenia , a poza tym nie zostało wykazane aby osteoporoza pozostawała w związku przyczynowym z doznany w wypadku urazem.

Interwenient uboczny-Gmina O.- także wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu i przyznając, że zawarła z pozwanym porozumienie w przedmiocie utrzymania dróg powiatowych na terenie Gminy podniosła , że powierzyła wykonywanie tych czynności profesjonalnemu przedsiębiorcy , a mianowicie Konsorcjum firm - Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Sp.z o.o. w O.i (...)Sp.z o.o. w W. na podstawie umowy nr. (...)z dnia 12 października 2009 r. W & 9 tej umowy postanowiono, że wykonawca będzie ponosić pełną odpowiedzialność za ewentualne szkody zamawiającego i osób trzecich spowodowane prowadzeniem akcji zimowej. Poza tym podobnie jak pozwany interwenient podniósł, że w miejscu w którym doszło do wypadku kierowca nie powinien zatrzymywać autobusu i wysadzać pasażerów.

Wyrokiem z dnia 12 września 2012 r. sygn..akt IC 1186/11 Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego i interwenienta ubocznego po

3.600 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu , a ponadto nakazał pobrać od niej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Kielcach) kwotę 122,57 zł. tytułem części kosztów sądowych.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 23 stycznia 2010 r. wracając z kuligu zorganizowanego przez zakład pracy powódka przy wysiadaniu z wynajętego autobusu na zatoczce autobusowej przy ulicy (...) II w O. poślizgnęła się na nieodśnieżonej i oblodzonej nawierzchni jezdni doznając trójkostkowego złamania kończyny dolnej lewej z podwichnięciem stopy do tyłu. Na Izbie Przyjęć Szpitala w O. stwierdzono celowość zabiegu operacyjnego , na który powódka początkowo nie wyraziła zgody, poprzestając na leczeniu w (...), ale po stwierdzeniu konieczności leczenia operacyjnego została mu poddana w dniu 1 lutego 2010 r. w Szpitalu w O.. Zabieg polegał na repozycji krwawej i zespoleniu metalem . W dniu 8 lutego 2010 r. powódka została wypisana do domu z zaleceniem stosowania kul łokciowych i nieobciążania kończyny. Po zdjęciu szwów kończynę dolną lewą unieruchomiono opatrunkiem gipsowym podudziowym do dnia 25 marca 2010 r., a od kwietnia 2010 r. powódka była rehabilitowana. Podczas kolejnej hospitalizacji w dniach od 18 do 20 maja 2010 r. stwierdzono wygojenie złamania kostek i operacyjnie usunięto zespolenie. Chodzenie o kulach powódka rozpoczęła od czerwca 2010 r. i do chwili obecnej jest leczona z powodu dolegliwości bólowych lewego stawu skokowego. Uraz doznany w opisanym wyżej wypadku powikłany był

plamistym zanikiem tkanki kostnej końców stawowych kości podudzia i stopy oraz przemieszczeniem odłamków kości piszczelowej powodującym nierówność powierzchni stawowej, co z biegiem czasu może doprowadzić do rozwoju i nasilenia się zmian zwyrodnieniowych lewego stawu skokowego z ograniczeniem jego ruchomości oraz dolegliwości bólowych. Poza tym doznany uraz pogłębił nerwicę lękową, na którą powódka leczy się od 16 lat, co sprawiło że częstotliwość konsultacji psychiatrycznych zwiększyła się u niej z półrocznych na comiesięczne.

Po wypadku powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim od 23 stycznia do 19 lipca 2010 r., a następnie pobierała świadczenie rehabilitacyjne dwa razy po sześć miesięcy. Z dniem 10 listopada 2010 r. pracodawca rozwiązał z nią umowę o pracę na podstawie art. 53 & 1 pkt.1 lit.b k.p., a od 20 lipca 2011 r. powódka przebywa na rencie inwalidzkiej.

Zatoczka autobusowa, na której miał miejsce wypadek stanowi część drogi powiatowej, nad którą zarząd sprawuje Powiat (...). W dniu 9 listopada 2007 r. Rada Miasta O. podjęła uchwałę Nr. (...) w sprawie przejęcia zadania Powiatu (...) w zakresie zimowego utrzymania jezdni dróg powiatowych na terenie Gminy O., czego konsekwencją jest porozumienie nr. (...) tych Podmiotów w sprawie zimowego utrzymania dróg powiatowych na terenie Miasta O., w tym drogi gdzie znajduje się przedmiotowa zatoczka. Zgodnie z & 3 ust. 2 tego porozumienia ustalono, że Gmina zabezpieczy w umowie z wykonawcą odpowiedzialność wykonawcy za ewentualne szkody poniesione przez osoby trzecie powstałe przy realizacji przedmiotu zamówienia. Z kolei umową nr. (...)z dnia 12 października 2009 r. Gmina O. zleciła Konsorcjum firm: Miejskie Przedsiębiorstwo (...) - Spółka z o.o. w O. i (...) - Spółka z o.o. w W. - Oddział w O., zwanego w dalszym ciągu uzasadnienia Konsorcjum, konserwację pasów drogowych związanych z zimowym utrzymaniem jezdni dróg na terenie Miasta O. w sezonie zimowym 2009/2010, obejmującym między innymi zatoczkę na której doszło do wypadku. W & 9 tej umowy kontrahenci ustalili, że wykonawca będzie ponosił pełną odpowiedzialność za ewentualne szkody zamawiającego i osób trzecich spowodowane prowadzeniem akcji zimowej.

Poczyniwszy powyższe ustalenia Sąd Okręgowy przyjął, że uchwała Rady Miasta O. oraz porozumienie zawarte przez pozwaną Powiat oraz interwenienta ubocznego - Gminę O. w przedmiocie przejęcia

przez Gminę obowiązku zimowego utrzymania dróg powiatowych na terenie tej Gminy znajduje podstawę prawną w ustawach o samorządzie gminnym i powiatowym, a skoro zgodnie z at. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz.U.z 2005 r. Nr. 236, poz. 2008 ze zm.) utrzymanie porządku w gminach jest zadaniem własnym gminy, to w takiej sytuacji Gminę należy traktować jako profesjonalistę, między innymi w zakresie zimowego utrzymania dróg. Powierzając wykonywanie tego rodzaju czynności Gminie O. pozwany Powiat nie dopuścił się więc winy w wyborze i przy przyjęciu deliktowej odpowiedzialności za szkodę zwolnił się w świetle art. 429 k.c. z odpowiedzialności za szkodę powódki. Potwierdzeniem tego są także postanowienia umowne w & 3 ust. 3 porozumienia między pozwanym a Gminą oraz & 9 umowy między Gminą a Konsorcjum. W tej sytuacji pozwany nie jest biernie legitymowany w niniejszym procesie, co nie przesądza o odpowiedzialności interwenienta ubocznego czy Konsorcjum, które w ogóle nie brało udziału w niniejszym procesie.

Brak podstaw do pociągnięcia do odpowiedzialności strony pozwanym czyni bezprzedmiotowym ustalenia w przedmiocie wysokości poniesionej przez powódkę szkody, czy zakresu cierpień i skutków doznanego przez nią urazu, ale zdaniem Sądu ustalenia wynikające z dokumentacji lekarskiej i opinii biegłych uzasadniają przyjęcie, że dochodzona przez powódkę kwota 75.000 zł. z tytułu zadośćuczynienia nie jest zawyżona.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił powództwo i w oparciu o art. 98 & 1 I 3 k.p.c. zasądził od powódki na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego w kwocie

3.600 zł. i w takiej samej wysokości zastępstwa prawnego interwenienta ubocznego na podstawie art. 107 k.p.c., a nadto na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych kwotę 122,57 zł. na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.Nr. 167, poz. 1398 ze zm.) w związku z art. 98 k.p.c.

W apelacji, opartej na zarzutach naruszenia przepisów postępowania, a to art.233 & 1 k.p.c. i art. 98 & 1 i 3 w związku z art. 107 k.p.c. oraz prawa materialnego, a mianowicie art. 429 & 1 k.c., art. 415 i 445 & 1 k.c. oraz art. 4 pkt. 5 w związku

z pkt. 7 ustawy o drogach publicznych , powódka wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu lub jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wniosła też o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzut, że porozumieniem między interwenientem ubocznym o pozwanym nie była objęta zatoczką autobusowa jest chybiony i nie może uzasadniać przyjęcia odpowiedzialności pozwanego Powiatu za stan jej nawierzchni. Już z samej definicji legalnej jezdni zawartej w art. 4 pkt. 5 ustawy o drogach publicznych , na którą powołuje się powódka w apelacji, wynika że jezdnią jest część drogi publicznej przeznaczona do ruchu pojazdów. Zatoczką przy przystankach autobusowych jest przeznaczona do ruchu pojazdów , gdyż pojazdy podczas zatrzymywania się przy przystanku muszą wjechać na zatoczkę , a poza tym nawet w czasie postoju na przystanku pojazdy są w ruchu. Poza tym z samego uzasadnienia pozwu wynika , że także pełnomocnik profesjonalny powódki stoi na stanowisku , że zatoczką stanowi część jezdni twierdząc między innymi na stronie 5 pozwu iż „ Do obowiązków zarządcy drogi publicznej należy także obowiązek odśnieżania oraz usuwanie lodu i błota pośniegowego z jezdni w tym zatoczek przy przystankach autobusowych. Ustalenie zatem , że przedmiotem przejęcia przez Gminę O. obowiązku utrzymywania zimowego był fragment drogi powiatowej w miejscu , gdzie doszło do wypadku jest zgodne z treścią porozumienia pozwanego i interwenienta ubocznego oraz stanowiącej jego podstawę uchwały Rady Miasta O. dołączonych do akt sprawy odpowiednio na k- 103-105 i 102. Poza tym pominięcie zatoczek przy przejściu utrzymywania drogi publicznej w należyłym stanie nie miałoby żadnego uzasadnienia z gospodarczego punktu widzenia . W tym duchu należy więc dokonać

wykładni porozumienia między pozwanym Powiatem a Gminą, gdyż taki sens tej umowy ma gospodarcze i ekonomiczne uzasadnienie, a tego rodzaju interpretacja porozumienia będącego umową cywilnoprawną czyni zadość przepisowi art. 65 & 1 i 2 k.c.

Dlatego też Sąd Apelacyjny w pełni to ustalenie podziela i przyjmuje za swoje własne.

Rację także ma Sąd Okręgowy przyjmując, że uchwała Rady Miasta O. oraz zawarte na jej podstawie porozumienie są legalnymi aktami prawnymi w świetle art. 8 ust. 2a ,3 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 5 ust.2

i art. 12 pkt. 8a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym w związku z art. 19 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Nie można natomiast odmówić słuszności zarzutowi naruszenia przez Sąd I instancji art.

429 k.c. przez przyjęcie, że Gmina O. jest podmiotem profesjonalnym w zakresie utrzymywania dróg publicznych , gdyż utrzymywanie porządku i czystości na terenie gmin jest ich obowiązkiem ustawowym . Sąd Apelacyjny w pełni podziela argumentację pełnomocnika powódki przedstawioną w apelacji na krytykę powyższego stanowiska .Idąc tym tokiem rozumowania można by też uznać pozwanego Powiat za profesjonalistę , gdyż jest z mocy ustawy zarządcą dróg powiatowych. Zarzut ten , jakkolwiek w pełni uzasadniony nie może jednak podważyć oddalenia powództwa wobec braku legitymacji biernej po stronie pozwanego Powiatu. Gmina O. zawarła bowiem kolejną umowę, w której zleciła między innymi czynności objęte porozumieniem między Powiatem (...) a Gminą O. wymienionemu wyżej Konsorcjum , które zawodowo trudni się tego rodzaju usługami, a więc profesjonalistę w rozumieniu art. 429 k.c. Zapowiedź zawierał & 3 ust. 2 porozumienia między Powiatem a Gminą , który też przewidywał odpowiedzialność bezpośredniego wykonawcy. Odpowiedzialność taką przewidywał też & 9 umowy między Gminą a Konsorcjum , a zatem powierzenie faktycznego utrzymywania jezdni w dobrym stanie w okresie zimowym zostało powierzone profesjonalistę , co zwalnia w świetle art. 429 k.c. zwalnia pozwanego

z odpowiedzialności wobec braku winy w wyborze .

Sąd Apelacyjny nie znalazł także podstaw do zastosowania w sprawie art. 102 k.p.c., gdyż po zaznajomieniu się z treściami umów zawartych pomiędzy Gminą i Powiatem , a później Gminą o Konsorcjum , powódka zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika podtrzymywała powództwo przeciwko Powiatowi, nie wniosła o przekształcenia podmiotowe po stronie pozwanej, wobec czego musiała ponieść konsekwencje takiej postawy w postaci zwrotu pozwanemu kosztów procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu z art. 98 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie naruszył także art. 107 k.p.c. gdyż interwenient uboczny zajął stanowisko w sprawie przedstawił zarzuty stanowiące uzupełnienie zarzutów z odpowiedzi na pozew, powołał się w końcu na umowę jaką zawarł z Konsorcjum , co jak się w II instancji okazało zadecydowało o oddaleniu powództwa.

Z przytoczonych Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego , na które składają się koszty zastępstwa prawnego w wysokości stawki minimalnej określonej w & 6 pkt. 6 w związku z & 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.Nr.163 , poz.

1349 ze zm.), orzeczono w oparciu o art. 98 & 1 i 3 w związku z art. 391 & 1 k.p.c.